Voorstel aan college

Nummer:	02430000108177
Datum:	5 oktober 2022
Opsteller:	A.D. Nieuwenhuis
Portefeuillehouder:	Wethouder E.H.R. Enklaar
Onderwerp:	Voorziening emissieloos werken Waterfront

Het college van B&W besluit:

1. Op basis van het advies van de inkoopcoördinator, welke in bijlage 1 van dit voorstel is opgenomen, af te wijken van het aanbestedingsbeleid voor het aanschaffen van de laadvoorziening voor het emissieloos woonrijp maken van het Waterfront fase 3.
2. De heer A. Nieuwenhuis aan te wijzen als krediethouder voor de in beslispunt 3 genoemde krediet.

Het college van B&W besluit de raad voor te stellen

3. Een bruto krediet “Laad-hub” ad.€209.900,- (netto krediet inclusief nog te ontvangen subsidie SPuK betreft €122.153,-) beschikbaar te stellen;
4. Ter dekking van de kapitaallasten een bestemmingsreserve kapitaallasten laad-hub in te stellen;
5. Een bedrag van € 87.153,- vanuit het krediet GX16003 bouw- en woonrijp maken Waterfront fase 3 te doteren aan de bestemmingsreserve kapitaallasten laad-hub;
6. Een bedrag van € 20.000,- vanuit de budgetten wegenonderhoud jaarschijf 2022 (6201020-43833-PALG020 ad. €15.000) en onderhoud voor civiele kunstwerken jaarschijf 2022 (6201030-43833-PALG019 ad. €5.000,-) te doteren aan de bestemmingsreserve kapitaallasten laad-hub;
7. Het resterende deel van de kapitaallasten te dekken uit het budget “Duurzaamheid” jaarschijf 2022 (6704020-43800-PALG050 ad. €15.000)
8. De onderhoud- en beheerskosten van de hub €6.550.- jaarlijks te betrekken bij de plankosten voor het Waterfront.

Inleiding

Aanleiding

Aan het ontwikkelen van een bouwplan in de deelgebieden van Waterfront fase-3 worden hoge eisen gesteld aan duurzaamheid, circulariteit en klimaatadaptatie. Voor het uitvoeren van civieltechnische werken deden we dit nog niet. Tot nu. Over het proces en de eisen die we meegeven bij de uitvoering van het woonrijp-maken Waterfront fase-3, is het college eerder geïnformeerd middels het voorstel van 20 juni 2022. Dit voorstel beschrijft de volgende stap in het waarmaken van die ambitie.

Aan de uitvraag voor de uitvoeringswerkzaamheden voor het inrichten van de openbare ruimte hebben we een zeer hoge duurzaamheidsambitie meegegeven namelijk het zonder emissie uitvoeren van de woonrijp-werkzaamheden, het inrichten van de openbare ruimte. Tot op heden zijn er slechts kleinere opdrachten op de markt gebracht. Niet eerder op deze schaal, met deze omvang en verscheidenheid aan werkzaamheden.
Waar andere genoegen nemen met deels emissieloos zetten wij in op geheel emissieloos. Dat vraagt inspanning en commitment van de markt (aannemers), van het betrokken projectteam en van zowel de ambtelijke als bestuurlijk opdrachtgever(s).

We merkten dat de energievoorziening een behoorlijke uitdaging vormt. Machines op waterstof zullen nog een behoorlijke ontwikkelslag moeten maken voordat het breder toepasbaar en beschikbaar is. Waterstof als energiedrager is daarnaast nog slecht verkrijgbaar. Daarentegen is elektrisch aangedreven materieel volop in ontwikkeling en breder beschikbaar.

Het beschikbaar hebben van voldoende stroomcapaciteit op de bouwplaats vormt daarbij altijd een uitdaging.

We hebben, in samenwerking met het AIC, een oplossing voor deze uitdaging gevonden. Een laad-hub. De laad-hub bestaat uit: energie-opwekkers, accu's en laadregelaars. Naast de laad-hub is overdekte ruimte gereserveerd om machines en accu's te stallen en ook te laden.
Zonnepanelen zorgen er samen met de noodzakelijke netstroomaansluiting voor dat de accu's en machines geladen worden. Met de laad-hub zijn machines die op het werk gebruikt worden op tijd weer opgeladen. De laad-hub is flexibel inzetbaar en op- & af-schaalbaar. We kunnen de laad-hub dus ook inzetten bij andere werken zoals verschillende onderhoudsklussen en de hub is aanpasbaar waar nodig. Ook met oog de toekomst en de ontwikkelingen rondom waterstof kunnen we de laad-hub uitbreiden met bijvoorbeeld een waterstof aggregaat.

Bij de berekening van de hoeveelheid stroom die nodig is om het werk emissieloos uitvoeren van de werkzaamheden in fase 3 van het Waterfront bleek al dat veel stroom nodig is.. Hier kunnen we in voorzien door meer en grotere accu's te installeren en meer energie-opwekkers in te zetten zodat geen gebruik hoeft de worden gemaakt van een aansluiting van de voorziening op het net . Hier hebben we niet voor gekozen omdat de kosten hiervoor niet in verhouding staan tot de functionaliteit en het gebruik. Bovendien zou de hub dan enorm groot worden waardoor het systeem moeilijker te verplaatsen wordt.
Gevolg van deze keuze is dat we nog steeds gebruik blijven maken van een vaste stroomaansluiting
Het emissieloos werken is een innovatieve manier van uitvoeren. Daar kiezen we bewust voor. Tegelijkertijd is er ook nog veel onduidelijk als het gaat om voortgang, beschikbaarheid van materieel, laadcycli en de besparing van brandstoffen en emissies. Door nu te kiezen voor emissieloos uitvoeren bouwen we die kennis op en kunnen we in beeld brengen welke besparing deze keuze oplevert.
Door te kiezen voor deze aanpak starten we dus ook een leer&ontwikkeltraject. Het voortdurend evalueren en bijsturen van de werkmethode leidt niet alleen tot een efficiënte werkmethode, zo krijgen we ook inzicht in de effecten van het emissieloos werken en ontwikkelen we samen met de markt de nieuwe standaard van werken.

Kader
Met deze uitvoeringsmethode geven we op een ambitieuze manier invulling aan het programma "Duurzaamheid" en etaleren we de ambities van de gemeente Harderwijk.

Sinds 12 september zijn we als gemeente organisatie Harderwijk gecertificeerd voor trede 4 van de CO2-prestatieladder. Dit vraagt van ons een inspanningsverplichting om de komende jaren de CO2 uitstoot in de keten "onderhoud straatwerk" naar beneden te krijgen. De laad-hub is bij uitstek een uitstekende voorziening om die ambitie waar te maken. Daarnaast doen wij en de markt ervaring op om emissieloos te werken. Ook staan we in Nederland voor een belangrijke opgave om stikstofemissies te reduceren. Het emissieloos bouwen vormt hierbij een belangrijk instrument.

Alternatieven
Er zijn geen alternatieven of keuzes.

Beoogd effect
Met de aanschaf van de voorziening nemen we het risico op het het ontbreken van laadcapaciteit weg. Dit risico ligt in aanbestedingen bij de aannemers. Door als gemeente dat risico over te nemen is er geen obstructie en geen excuus om niet emissieloos te werken. Het effect is dat er een nieuwe standaard wordt gesteld. Harderwijk kiest voor emissieloos woonrijp maken en onderhoud. Geen uitstoot van emissies zorgt voor een gezondere leefomgeving, heeft een positieve invloed op biodiversiteit, komt tegemoet aan de energietransitie en bevorderd duurzaam groen. Door het kenmerk van een ontwikkeltraject evolueren we als gemeente mee met de werkmethode en kunnen zo de noodzakelijke kennis verkrijgen om ook toekomstige ambities te verwezenlijken.

Argumenten

1. Het formuleren van een uitvraag is voor deze innovatie niet mogelijk omdat de eisen en specificaties later in samenspraak zijn bedacht, uitgewerkt en geëvalueerd. De genoemde bepalingen in het advies geven aan dat deze werkwijze mogelijk is.
2. Omdat de dekking is gezocht in al beschikbaar gestelde middelen is het onnodig om een nieuw krediet te vormen. De kosten worden voldaan volgens de opgesomde verdeling in het hoofdstuk “Financiën”.
3. De laadvoorziening vormt een significant onderdeel van het emissieloos woonrijp maken van het Waterfront. Het is een logische keuze om een het overgrote deel van de kosten te dekken uit de GREX Waterfront. Het krediet BRM deelgebied 2 biedt ruimte om de kosten te voldoen.
4. De voorziening wordt ingezet om een deel van het onderhoud aan het straatwerk emissieloos uit te voeren. Ondanks de stijgende prijzen en de voorziene overschrijding van het budget wegenonderhoud is het een logische keuze dat er vanuit dit budget een kleine bijdrage wordt geleverd.
5. We gaan de voorziening ook gebruiken om het een deel van het onderhoud aan het civiele kunstwerken emissieloos uit te voeren. Het is een logische keuze om een kleine bijdrage te leveren vanuit het budget; “onderhoud civiele kunstwerken”.
6. De inzet van de hub biedt ook de mogelijkheid om de CO2 uitstoot van “onderhoud straatwerk” naar beneden te krijgen vanuit de certificering van de CO2 prestatieladder. Daarbij past een bijdrage vanuit het duurzaamheidsbudget.
7. Om de voorziening langjarig in stand te houden zijn de beheer- en onderhoudskosten inzichtelijk gemaakt. Omdat het een innovatie betreft zijn binnen het taakveld nu geen middelen structureel beschikbaar. De komende 7 jaren wordt de voorziening hoofdzakelijk op het Waterfront gebruikt. Het is een logische keuze dat deze kosten worden betrokken bij de plankosten van het Waterfront. Nadat het gebruik op het Waterfront eindigt wordt voor de beheer & onderhoudskosten een apart voorstel gemaakt.

Financiën

Om de aankoop van de laadvoorziening te financieren is de volgende verdeling gemaakt.

Kostenplaatsen	Bijdragen	Kosten
Aanschaf laadvoorziening		€ 209.900,00
Subsidie SPuK	€ 87.747,00	
Bijdrage GREX Waterfront (GX16003)	€ 87.153,00	
Bijdrage wegenonderhoud (6201020-43833-PALG020)	€ 15.000,00	
Bijdrage onderhoud civiele kunstwerken (6201030-43833-PALG019)	€ 5.000,00	
Bijdrage Duurzaamheid (6704020-43800-PALG050)	€ 15.000,00	
Totalen	€ 209.900,00	€ 209.900,00
Rest	€ 0,00	

Gezien dit om een investering gaat dient het als activa geactiveerd en afgeschreven te worden. Bijdrage derden (Subsidie SPuK) van €87.747.- wordt in mindering gebracht op de aanschafprijs, dus houden we een bedrag van €122.153,- over welke geactiveerd en afgeschreven dient te worden. De laad-hub gaat in principe 15 jaar mee, dus wordt een afschrijvingstermijn gehanteerd van 15 jaar. Afschrijvingsbedrag per jaar bedraagt dan €122.153 / 15 = €8.143. Dit bedrag zal gedekt worden middels de hierboven genoemde bijdragen. Er wordt een bestemmingsreserve gevormd voor een bedrag van €122.153.- als dekking voor de kapitaallasten.

De kosten voor beheer, onderhoud en instandhouding zijn hieronder opgesomd. Voor deze kosten is binnen het taakveld geen dekking gevonden. Huidige budgetten staan al onder druk vanwege de stijgende prijzen. We stellen voor deze kosten te betrekken bij de plankosten Waterfront en bij eindiging van het project de kosten te dekken in een nader uit te werken voorstel.

Kostendragers	Betrekking	Kosten
Jaarlijkse keuring		€ 1.500,00
Bewaking en melding		€ 3.200,00
Onderhoud		€ 1.850,00
Totalen		€ 6.550,00
Plankosten Waterfront	€ 6.550,00	
Rest	€ 0,00	

Duurzaamheid

Het ambitieuze programma duurzaamheid tekent de gemeente Harderwijk/Hierden. Het warmtenet en het zonnedak zijn sprekende voorbeelden. Met deze werkmethode wordt een volgende grote stap gezet in de duurzaamheidsambities. Namelijk het emissieloos werken in 2030.
De flexibiliteit van de laad-hub zorgt ervoor dat het mee kan groeien met de energietransitie mochten er betere of andere alternatieve energiedragers beschikbaar komen.
De kennis/ervaring en de hub kunnen na afloop worden ingezet voor andere projecten in de openbare ruimte.

Communicatie

De aanschaf van de laadhub is een onderdeel van het emissieloos werken op het Waterfront. Over dit besluit over te gaan tot aanschaf van de laadhub wordt gecommuniceerd tijdens het persuurtje. Over de feitelijke inzet van de hub tijdens het emissieloos werken wordt wel uitgebreid communiceert.

Uitvoering

Het emissieloos werken wordt gestart in Q1 2023 op deelgebied 1 van het Waterfront.

Evaluatie

Met het lean/agile traject gaan we de methode en het gebruik van de hub doorlopend evalueren. Het doel is een werkmethode te ontwikkelen die de oude orthodoxe werkmethode (fossiele brandstoffen) gaat vervangen. Daaraan gekoppeld weten we als opdrachtgever gerichter aan te besteden zodat emissieloos werken op termijn de nieuwe standaard wordt.

Bijlagen

Bijlage 1: Advies inkoop coördinator aanschaf laadvoorziening